

POLSKIE CENTRUM AKREDYTACJI

**AKREDYTACJA JEDNOSTEK OCENIAJĄCYCH
ZGODNOŚĆ DO DZIAŁALNOŚCI OBJĘTEJ
ROZPORZĄDZENIEM PARLAMENTU
EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 305/2011
(CPR)**

DAN-01

*Wydanie 2
Warszawa, 20.02.2015 r.*

Spis treści

1	Wprowadzenie.....	3
2	Wymagania akredytacyjne.....	4
2.1	Wymagania akredytacyjne dla jednostek certyfikujących (system 1, 1+, 2+)	4
2.1.1	Specyficzne wymagania akredytacyjne dla jednostek certyfikujących (system 1, 1+, 2+).....	4
2.1.1.1	Działalność badawcza w zakresie certyfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobów budowlanych w systemie 1, 1+	4
2.1.1.2	Podwykonawstwo.....	4
2.1.1.3	Personel.....	5
2.1.1.4	Korzystanie z urzędzeń poza laboratorium badawczym jednostki certyfikującej.....	5
2.1.1.5	Nadzór	6
2.2	Wymagania akredytacyjne dla laboratoriów badawczych (system 3)	6
2.2.1	Specyficzne wymagania akredytacyjne dla laboratoriów badawczych (system 3).....	6
2.2.1.1	System zarządzania.....	6
2.2.1.2	Podwykonawstwo.....	7
2.2.1.3	Personel.....	8
2.2.1.4	Zastosowanie w ocenie obliczania i/lub określania właściwości wyrobu na podstawie danych tabelarycznych i/lub dokumentacji wyrobu	8
2.2.1.5	Sprawozdania z oceny właściwości użytkowych wyrobu	9
2.2.1.6	Korzystanie z urzędzeń poza laboratorium badawczym	9
2.3	Wymagania akredytacyjne dla laboratoriów badawczych realizujących zadania w zakresie określonym w Załączniku V pkt. 3 rozporządzenia Nr 305/2011.....	10
3	Zakres akredytacji	10
4	Postanowienia końcowe	12
5	Dokumenty związane.....	12
6	Załączniki	13

1 Wprowadzenie

Niniejszy dokument został opracowany w celu harmonizacji podejścia do akredytacji jednostek oceniających zgodność, **do wykonywania zadań strony trzeciej** w zakresie oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobów budowlanych w odniesieniu do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiającego zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylającego dyrektywę Rady 89/106/EWG (Dz. Urz. UE L 88 z 4.4.2011, str. 5) (zwanego dalej rozporządzeniem nr 305/2011 lub CPR) **oraz rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 568/2014 z dnia 18 lutego 2014 r. zmieniającego załącznik V do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011.**

Ilekoć w poniższym dokumencie jest mowa o Rozporządzeniu nr 305/2011 (CPR) należy przez to rozumieć rozporządzenie nr 305/2011 (CPR) wraz ze zmianami wprowadzonymi rozporządzeniem nr 568/2014. Zakres działań jednostki notyfikowanej w zależności od mającego zastosowanie systemu oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobów określony jest w Załączniku V do CPR.

PCA udziela akredytacji jednostkom oceniającym zgodność ubiegającym się o autoryzację i notyfikację **do wykonywania zadań strony trzeciej** w odniesieniu do poszczególnych systemów oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobów budowlanych według poniższych zasad:

- system 1, 1+, 2+: akredytacja jednostki certyfikującej w odniesieniu do **PN-EN ISO/IEC 17065;**
- system 3: akredytacja laboratorium badawczego w odniesieniu do **PN-EN ISO/IEC 17025.**

W niniejszym dokumencie wskazano podstawowe wymagania akredytacyjne dla jednostek oceniających zgodność w ramach zadań wynikających z CPR i opisano wymagania akredytacyjne specyficzne dla tych jednostek oraz wytyczne. Słów „powinien; należy” użyto w niniejszym dokumencie do wskazania tych postanowień, które odzwierciedlając wymagania właściwej normy lub aktu prawnego, są obowiązkowe. Słów „zaleca się” użyto w niniejszym dokumencie do wskazania uznanych sposobów spełnienia wymagań normy/aktu prawnego. CAB może spełniać te wymagania w inny, równoważny sposób, jeżeli potrafi to wykazać w ramach procesu akredytacji/nadzoru przeprowadzanego przez PCA.

W dokumencie określono również zasady opisu kompetencji akredytowanych jednostek oceniających zgodność w ramach zadań wynikających z CPR, w zakresach akredytacji.

Jednostki certyfikujące oraz laboratoria badawcze akredytowane w zakresie **odpowiednich zadań wynikających z systemów** oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobów budowlanych **wskazanych** w CPR powinny spełniać wymagania akredytacyjne **wskazane i opisane** w niniejszym dokumencie.

Zasady oceny kompetencji jednostek oceniających zgodność ubiegających się o udzielenie akredytacji lub rozszerzenie zakresu akredytacji do celów notyfikacji są zgodne z ustaleniami dokumentu PCA, DA-01 oraz szczegółowymi zasadami oceny kompetencji sformułowanymi dla jednostek oceniających zgodność w dokumentach DA-11, DACW-01, DAB-07.

Jednostki certyfikujące wyroby i laboratoria badawcze ubiegające się o udzielenie akredytacji lub rozszerzenie zakresu akredytacji do celów notyfikacji składają osobne wnioski o akredytację (FA-01) wraz z załącznikiem (FAN-01).

Tekst niniejszego dokumentu został opracowany przez Polskie Centrum Akredytacji z uwzględnieniem uwag wniesionych przez Polską Grupę Jednostek Notyfikowanych oraz przy współpracy z Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju.

2 Wymagania akredytacyjne

2.1 Wymagania akredytacyjne dla jednostek certyfikujących (system 1, 1+, 2+)

Jednostka certyfikująca oceniająca i weryfikująca stałość właściwości użytkowych wyrobów budowlanych w systemie 1, 1+ oraz w systemie 2+, powinna spełniać wymagania określone w:

- PN-EN ISO/IEC 17065 Ocena zgodności – Wymagania dla jednostek certyfikujących wyroby, procesy i usługi;
- Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiającego zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylającego dyrektywę Rady 89/106/EWG (Dz. Urz. UE L 88 z 4.4.2011), w zakresie właściwym dla jednostek certyfikujących i realizowanego systemu oceny i weryfikacji;
- Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) Nr 568/2014 z dnia 18 lutego 2014 r. zmieniające załącznik V do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 dotyczącym oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobów budowlanych;

oraz Politykach Polskiego Centrum Akredytacji:

- DA-06 Polityka dotycząca zapewnienia spójności pomiarowej;
- DA-05 Polityka dotycząca uczestnictwa w badaniach biegłości.

2.1.1 Specyficzne wymagania akredytacyjne dla jednostek certyfikujących (system 1, 1+, 2+)

2.1.1.1 Działalność badawcza w zakresie certyfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobów budowlanych w systemie 1, 1+

Zalecanym sposobem potwierdzania kompetencji jednostki certyfikującej w zakresie realizacji zadań, o których mowa w pkt 1.1.b(i), 1.1.b(iv), 1.2.b(i) Załącznika V do CPR, z wyłączeniem, o których mowa w pkt 1.6 Załącznika V do CPR i posiadającej własne laboratorium jest akredytacja tegoż laboratorium w odniesieniu do normy PN-EN ISO/IEC 17025. W przypadku braku akredytacji, ocena kompetencji laboratorium w odniesieniu do mających zastosowanie wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17025, wykonywana jest przez PCA w ramach akredytacji i nadzoru jednostki certyfikującej.

W przypadku, gdy badania wyrobów w ramach CPR objęte są podwykonawstwem, obowiązują wymagania określone w p. 2.1.1.2 niniejszego dokumentu, a w przypadku korzystania przez jednostkę certyfikującą z urządzeń poza laboratorium badawczym jednostki – wymagania określone w p. 2.1.1.4 niniejszego dokumentu.

W przypadku zastosowania w ocenie obliczania i/lub określania właściwości wyrobu na podstawie danych tabelarycznych i/lub dokumentacji wyrobu mają zastosowanie wymagania określone w p. 2.2.1.4. niniejszego dokumentu.

2.1.1.2 Podwykonawstwo

Jednostka certyfikująca powinna zapewnić i posiadać dowody, że podwykonawca spełnia wymagania określone w art. 43 CPR.

W przypadku, gdy działalność badawcza, w tym pobieranie próbek zlecona jest podwykonawcom, laboratorium badawcze powinno posiadać akredytację zgodnie z PN-EN ISO/IEC 17025, na wszystkie zlecane badania i pobieranie próbek (jeżeli dotyczy).

Nie jest dozwolone podzlecanie prac przez podwykonawcę.

Jednostka certyfikująca powinna prowadzić i nadzorować listę podwykonawców (lub równoważny dokument), zawierającą co najmniej:

- nazwę i adres podwykonawcy;
- zakres działalności objętej podwykonawstwem.

Jednostka certyfikująca **powinna** przechowywać dokumenty dotyczące oceny kwalifikacji podwykonawcy oraz zadań wykonywanych przez podwykonawcę, **na mocy Załącznika V do CPR**.

2.1.1.3 Personel

Jednostka certyfikująca powinna posiadać kompetentny personel do prowadzenia oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych. Personel jednostki certyfikującej powinien posiadać następujące kwalifikacje:

- przygotowanie zawodowe i przeszkolenie techniczne **w zakresie pełnionych funkcji**;
- znajomość dokumentów wymienionych w p. 2.1;
- **znajomość mających zastosowanie** zharmonizowanych specyfikacji technicznych i odpowiednich przepisów;
- wiedzę w zakresie **oceny właściwości użytkowych wyrobu budowlanego** na podstawie badań (w tym pobierania próbek), obliczeń, tabelarycznych wartości lub opisowej dokumentacji wyrobu.

Personel powinien być informowany o działalności normalizacyjnej oraz decyzjach administracyjnych i dokumentach grupy koordynującej jednostki notyfikowane. Takie decyzje i dokumenty stosuje się jako ogólne wytyczne.

Personel prowadzący inspekcje zakładu produkcyjnego i zakładowej kontroli produkcji powinien spełniać następujące kryteria:

- a) ukończenie szkolenia na temat prowadzenia i zarządzania inspekcjami ZKP;
- b) przed przyjęciem odpowiedzialności wynikającej z działania w charakterze inspektora ZKP, kandydat powinien nabrać doświadczenia dotyczącego całego procesu oceny ZKP. Doświadczenie takie powinien uzyskać poprzez udział w roli obserwatora w co najmniej trzech inspekcjach ZKP, w łącznym czasie co najmniej 15 osobodni, obejmujących przegląd dokumentacji, ocenę ZKP i raport z inspekcji ZKP.

Do zespołów przeprowadzających inspekcję ZKP można dołączać ekspertów technicznych posiadających określoną wiedzę dotyczącą procesu i zagadnień objętych ZKP oraz wyrobów, których dotyczy inspekcja, a także kwestii prawnych wpływających na organizację.

Zespół lub osoba podejmująca decyzję w sprawie certyfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobu lub certyfikacji zgodności zakładowej kontroli produkcji, powinna posiadać odpowiedni poziom wiedzy i doświadczenia, wystarczający do oceny wyników inspekcji ZKP i związanych z nimi opinii zespołu.

2.1.1.4 Korzystanie z urządzeń poza laboratorium badawczym jednostki certyfikującej

Na wniosek lub za zgodą producenta, w przypadkach uzasadnionych względami technicznymi, logistycznymi i ekonomicznymi, jednostka certyfikująca może przeprowadzić lub nadzorować badania w ramach systemu 1 lub 1+ w celu oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych w:

- laboratorium wewnętrznym producenta z wykorzystaniem aparatury badawczej tego laboratorium, na przykład w zakładzie produkcyjnym, albo,
- w laboratorium zewnętrznym z wykorzystaniem aparatury badawczej tego laboratorium.

Jednostka certyfikująca wykonująca badania, o których mowa powyżej, powinna spełniać wymagania dotyczące laboratorium badawczego określone w p. 2.2.1.6 niniejszego dokumentu.

Ocena i zakres akredytacji takich jednostek certyfikujących powinny jednoznacznie wskazywać na posiadanie kompetencji umożliwiających działanie poza ich własnymi urządzeniami badawczymi.

2.1.1.5 Nadzór

Jednostka certyfikująca (system 1, 1+, 2+) zobowiązana jest do **kontynuacji** nadzoru, oceny i ewaluacji ZKP. Częstość przeprowadzania inspekcji ZKP w nadzorze powinna być ustalana zgodnie z wymaganiami zharmonizowanej specyfikacji technicznej **oraz decyzji administracyjnych i dokumentów opracowanych w wyniku prac grupy koordynującej jednostki notyfikowane, funkcjonującej zgodnie z art. 55 CPR**. Przy braku takich ustaleń inspekcje ZKP powinny być przeprowadzane raz w roku.

W systemie 1+, jednostka certyfikująca powinna prowadzić kontrolne badania próbek pobranych **w zakładzie produkcyjnym lub w obiektach magazynowych producenta**.

Nadzory przeprowadzane przez jednostkę certyfikującą powinny uwzględniać co najmniej następujące zagadnienia (chyba, że w zharmonizowanej specyfikacji technicznej określono inaczej):

- a) funkcjonowanie procedur zapewnienia stałości właściwości użytkowych zgodnie z określonymi wymaganiami dotyczącymi ZKP;
- b) działania doskonalące podjęte w odniesieniu do niezgodności i spostrzeżeń stwierdzonych podczas poprzedniej inspekcji ZKP.

Jednostka certyfikująca powinna:

- a) określić program nadzoru, uwzględniający rodzaj wyrobu, stopień złożoności technologii wytwarzania oraz masowego lub seryjnego charakteru procesu produkcyjnego, wyniki poprzednich inspekcji ZKP;
- b) w raportach z inspekcji jednoznacznie identyfikować oceniane obszary danego systemu ZKP.

2.2 Wymagania akredytacyjne dla laboratoriów badawczych (system 3)

Laboratorium badawcze oceniające **właściwości użytkowe wyrobów budowlanych** w zakresie zasadniczych charakterystyk w systemie 3 powinno spełniać wymagania określone w:

- PN-EN ISO/IEC 17025 Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących;
- Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiającego zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylającego dyrektywę Rady 89/106/EWG (Dz. Urz. UE L 88 z 4.4.2011);
- **Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) Nr 568/2014 z dnia 18 lutego 2014 r. zmieniające załącznik V do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 dotyczącym oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobów budowlanych;**

oraz politykach Polskiego Centrum Akredytacji:

- DA-06 Polityka dotycząca zapewnienia spójności pomiarowej
- DA-05 Polityka dotycząca uczestnictwa w badaniach biegłości

2.2.1 Specyficzne wymagania akredytacyjne dla laboratoriów badawczych (system 3)

2.2.1.1 System zarządzania

Laboratorium wnoszące o akredytację do celów notyfikacji do CPR w obszarze systemu 3 powinno wnioskować o akredytację / posiadać akredytację na badania odnoszące się do

wszystkich zasadniczych charakterystyk, niezbędnych do oceny właściwości użytkowych wyrobu, w zakresie przynajmniej jednego wymagania podstawowego wg właściwego dla wyrobu mandatu Komisji Europejskiej¹.

Laboratorium (posiadające / wnioskujące o akredytację na badania konkretnego wyrobu jak wyżej) może wnioskować o akredytację do celów notyfikacji do CPR w obszarze systemu 3 na badania wykonywane przy korzystaniu z urzędzeń w zakładach produkcyjnych z wykorzystaniem aparatury badawczej wewnętrznego laboratorium producenta lub w laboratorium zewnętrznym, z wykorzystaniem aparatury badawczej tego laboratorium.

Laboratorium (posiadające / wnioskujące o akredytację na badania konkretnego wyrobu jak wyżej) może wnioskować o akredytację do celów notyfikacji do CPR w obszarze systemu 3 obejmującą ocenę właściwości użytkowych tego wyrobu na podstawie obliczeń, tabelarycznych wartości, lub opisowej dokumentacji wyrobu budowlanego.

Wniosek o akredytację na badania/posiadany zakres akredytacji laboratorium może nie obejmować zasadniczych charakterystyk o których mowa w Załączniku V pkt 3 do CPR, o ile laboratorium wnioskowało/posiada akredytację w zakresie co najmniej jednej innej zasadniczej charakterystyki wyrobu dla jednego wymagania podstawowego, niezbędnej do oceny właściwości użytkowych wyrobu i wskaże dostępne w tym obszarze inne notyfikowane laboratorium/laboratoria badawcze.

Laboratorium badawcze wnioskujące o akredytację do celów notyfikacji w zakresie zasadniczych charakterystyk określonych w Załączniku V pkt. 3 do CPR powinno wnioskować o akredytację / posiadać akredytację na badania właściwości użytkowych wyrobów wg metod i w odniesieniu do specyfikacji technicznych wskazanych na stronie Komisji Europejskiej².

2.2.1.2 Podwykonawstwo

Laboratorium badawcze może podzlecać niektóre działania związane z oceną właściwości użytkowych wyrobów budowlanych.

Laboratorium badawcze – podwykonawca **badania**, powinno posiadać akredytację na wszystkie zlecane badania. Nie dopuszcza się dalszego zlecenia badań przez podwykonawcę, innemu laboratorium.

Laboratorium badawcze powinno posiadać umowy z podwykonawcami na realizację określonego zakresu badań oraz powinno prowadzić i nadzorować listę podwykonawców (lub równoważny dokument) , zawierającą co najmniej:

- nazwę i adres podwykonawcy,
- zakres badań objętych podwykonawstwem,
- nr akredytacji potwierdzającej kompetencje podwykonawcy w zakresie zlecanych badań.

Laboratorium badawcze powinno zachowywać dowody potwierdzające ocenę i wybór podwykonawcy, zakres badań zlecanych podwykonawcy oraz dowody potwierdzające spełnienie przez podwykonawcę wymagań art. 43 CPR.

Polityka i procedury systemu zarządzania laboratorium w obszarze podwykonawstwa powinny uwzględniać zapewnienie ciągłości funkcjonowania w laboratorium wszystkich badań wymaganych **do oceny właściwości użytkowych wyrobu**.

---

¹ Mandaty Komisji Europejskiej na opracowanie zharmonizowanych specyfikacji technicznych, dostępne są na stronie internetowej http://ec.europa.eu/enterprise/standards_policy/mandates/database/

² Lista horyzontalnych specyfikacji technicznych, dostępna jest na stronie internetowej <http://ec.europa.eu/enterprise/newapproach/nando/index.cfm?fuseaction=cp.hs&cpr=Y#hzs>

Podwykonawstwo badań w powyższym rozumieniu nie obejmuje stosowania przez laboratorium w badaniach zasadniczych charakterystyk metod obliczeniowych, **obliczeń właściwości i/lub określania właściwości w oparciu o dane/dokumentację wyrobu.**

Ponadto działania laboratorium realizowane w zakresie oceny właściwości użytkowych nie mogą być zlecane innemu podwykonawcy.

2.2.1.3 Personel

Laboratorium badawcze wnioskujące o akredytację do celów notyfikacji do CPR w obszarze systemu 3 powinno wykazać, że ma kompetentny personel, a w szczególności posiadający:

- przygotowanie zawodowe i przeszkolenie techniczne dostosowane do prowadzonej działalności,
- **znajomość mających zastosowanie zharmonizowanych specyfikacji technicznych i odpowiednich przepisów,**
- wiedzę i zrozumienie nt. zasadniczych charakterystyk badanych wyrobów oraz doświadczenie w zakresie ich konstrukcji i stosowania,
- **wiedzę, doświadczenie i umiejętności w zakresie analizy danych i dokumentacji wyrobu w zastosowaniu do obliczeń lub określania właściwości wyrobów budowlanych (jeżeli ma zastosowanie),**
- **przeszkolenie, umiejętności i wiedzę w zakresie stosowania w obliczeniach i analizach danych technik komputerowych i oprogramowania (jeżeli ma zastosowanie),**
- **wiedzę i umiejętności w zakresie oceny i/lub klasyfikacji wyników własnych badań, w tym wykonywanych w zakładach produkcyjnych lub laboratoriach zewnętrznych (jeżeli ma zastosowanie),**
- **wiedzę i umiejętności w zakresie oceny i/lub klasyfikacji wyników badań uzyskanych od podwykonawców,**
- **umiejętności w zakresie opracowania i przedstawiania ustaleń dotyczących oceny właściwości użytkowych wyrobu.**

2.2.1.4 Zastosowanie w ocenie obliczania i/lub określania właściwości wyrobu na podstawie danych tabelarycznych i/lub dokumentacji wyrobu

Laboratorium badawcze, stosujące obliczanie właściwości użytkowych i/lub określające właściwości na podstawie danych tabelarycznych i/lub dokumentacji wyrobu powinno:

- zachowywać (nadzorować, archiwizować) dane źródłowe/dokumentację stanowiącą podstawę do obliczeń/określania właściwości,
- monitorować aktualność posiadanych danych standardowych/tabelarycznych wyrobów,
- prowadzić i nadzorować zapisy dokumentujące wykonywane obliczenia i analizy, z uwzględnieniem, udokumentowania danych wejściowych, etapów pośrednich oraz wyników obliczeń i analiz (jeżeli ma zastosowanie),
- zwalidować technikę i programy komputerowe, stosowane do obliczeń i analiz z uwzględnieniem zamierzonego zastosowania (jeżeli ma zastosowanie),
- dokonywać regularnych przeglądów i sprawdzeń wyników obliczeń i analiz,
- upoważnić w systemie zarządzania kompetentny personel do autoryzacji wyników obliczeń i analiz danych tabelarycznych i/lub dokumentacji wyrobu w oparciu o ustanowione kryteria.

2.2.1.5 Sprawozdania z oceny właściwości użytkowych wyrobu

Laboratorium badawcze w sprawozdaniach z oceny właściwości użytkowych wyrobu powinno przedstawiać (oprócz informacji i wyników zgodnie z p. 5.10 normy PN-EN ISO/IEC 17025) ustalenia dotyczące **oceny właściwości użytkowych wyrobu**. W przypadku gdy **zharmonizowana specyfikacja techniczna** ustala wzór sprawozdania lub **formę przedstawienia oceny właściwości użytkowych wyrobu**, laboratorium powinno ją zastosować. Jednocześnie dodatkowe elementy sprawozdania związane z **oceną właściwości użytkowych wyrobu** powinny stanowić jego **integralną część** i nie powinny stanowić oddzielnych dokumentów wydawanych przez laboratorium lub sugerować, że są oddzielnymi dokumentami.

W przypadku gdy właściwości użytkowe wyrobu są określone na podstawie obliczeń, tabelarycznych wartości lub opisowej dokumentacji, w sprawozdaniu, przedstawiając wyniki oceny właściwości użytkowych wyrobu, należy podać metodę zastosowaną do określenia właściwości.

Wyniki badań uzyskane od podwykonawców, włączane przez laboratorium do sprawozdań z oceny właściwości użytkowych wyrobu powinny być jednoznacznie zidentyfikowane na zasadach określonych w załączniku A do dokumentu DA-02. Podobnie, laboratorium powinno jednoznacznie zidentyfikować wyniki badań wykonywanych przy użyciu wyposażenia nie będącego jego własnością, w tym wykonywanych pod jego nadzorem.

2.2.1.6 Korzystanie z urządzeń poza laboratorium badawczym

Na wniosek lub za zgodą producenta, w przypadkach uzasadnionych względami technicznymi, logistycznymi i ekonomicznymi, laboratorium badawcze może przeprowadzić badania zasadniczych charakterystyk w systemie 3 w:

- laboratorium wewnętrznym producenta z wykorzystaniem aparatury badawczej tego laboratorium, na przykład w zakładzie produkcyjnym, albo,
- laboratorium zewnętrznym z wykorzystaniem aparatury badawczej tego laboratorium.

Laboratorium powinno mieć procedurę zapewniającą, że w powyższych przypadkach spełnione są wymagania określone w art. 46 CPR oraz mające zastosowanie wymagania normy PN-EN ISO/IEC 17025, w szczególności rozdziału 5 tej normy.

Laboratorium wykonujące badania w laboratorium zewnętrznym powinno ustalić w systemie zarządzania politykę i procedury stosowane w celu zapewnienia miarodajności wyników tych badań zgodnie z wymaganiami akredytacyjnymi, w szczególności, w odniesieniu do nadzorowania:

- środowiska i infrastruktury laboratorium;
- personelu zaangażowanego w badaniach i jego kompetencji;
- metod badawczych;
- wyposażenia laboratorium, w tym sprawdzania wyposażenia przed jego użyciem w metodzie badawczej, sprawdzania zaufania do statusu wzorcowania urządzeń pomiarowych oraz zapewnienia spójności pomiarowej;
- zapisów technicznych, zapisów jakości i wyników badań.

Laboratorium wykonujące badania z wykorzystaniem wyposażenia producenta lub wyposażenia laboratorium zewnętrznego powinno **mieć** kompetencje do wykonywania tych badań. **Ocena kompetencji laboratorium do realizacji badań w laboratoriach zewnętrznych jest przeprowadzana tak jak w przypadku badań realizowanych przez laboratorium w stałej siedzibie, z uwzględnieniem uwarunkowań wynikających z korzystania przez laboratorium z wyposażenia i infrastruktury nie stanowiącej jego własności.**

Polityka i procedury laboratorium badawczego korzystającego z ww. badań w zakładach produkcyjnych lub laboratoriach zewnętrznych powinny określać zasady zapewnienia poufności informacji i praw własności klientów przy realizacji tych badań.

Laboratorium badawcze powinno wykazać, że posiada kompetentny personel do nadzorowania badań wykonywanych w zakładach producenta lub laboratoriach zewnętrznych.

Korzystanie przez laboratorium badawcze z wyposażenia laboratorium producenta lub z wyposażenia laboratorium zewnętrznego powinno być przedmiotem pisemnych uzgodnień np. w formie umowy, która powinna ustalać zasady korzystania przez laboratorium z infrastruktury/wyposażenia, oraz gwarantującej spełnienie wymagań akredytacyjnych z uwzględnieniem wymagań i wytycznych niniejszego dokumentu.

Laboratorium powinno zachowywać listy (równoważne dokumenty) badań wykonywanych na wniosek lub za zgodą producenta **w jego laboratoriach i/lub laboratoriach zewnętrznych** wraz z identyfikacją producenta/laboratorium w których wykonano badania.

2.3 Wymagania akredytacyjne dla laboratoriów badawczych realizujących zadania w zakresie określonym w Załączniku V pkt. 3 rozporządzenia Nr 305/2011

Laboratorium badawcze realizujące badania w zakresie zasadniczych charakterystyk określonych w Załączniku V pkt. 3 do CPR powinno spełniać wymagania:

- PN-EN ISO/IEC 17025 Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących;
- Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiające zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylające dyrektywę Rady 89/106/EWG (Dz. Urz. UE L 88 z 4.4.2011);
- **Rozporządzenia Delegowanym Komisji (UE) Nr 568/2014 z dnia 18 lutego 2014 r. zmieniające załącznik V do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 dotyczącym oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobów budowlanych;**

oraz Polityk Polskiego Centrum Akredytacji:

- DA-05 Polityka dotycząca uczestnictwa w badaniach biegłości;
- DA-06 Polityka dotycząca zapewnienia spójności pomiarowej.

3 Zakres akredytacji

Kompetencje jednostki oceniającej zgodność do celów notyfikacji w odniesieniu do rozporządzenia Nr 305/2011 są przedstawiane w zakresach akredytacji:

- w odniesieniu do systemów 1, 1+, 2+ w zakresie akredytacji jednostki certyfikującej wyroby;
- w odniesieniu do systemu 3 w zakresie akredytacji laboratorium badawczego.

Zakres akredytacji **jednostki certyfikującej** wydającej certyfikaty stałości właściwości użytkowych wyrobów lub certyfikaty zgodności zakładowej kontroli produkcji formułuje się w odniesieniu do danego wyrobu budowlanego, określonego systemu oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych (system 1+, 1, 2+), numeru decyzji Komisji oraz zharmonizowanych specyfikacji technicznych.

Rodzaj działalności:	Dokument odniesienia:
CERTYFIKACJA STAŁOŚCI WŁAŚCIWOŚCI UŻYTKOWYCH WYROBU BUDOWLANEGO (System 1+, 1) CERTYFIKACJA ZGODNOŚCI ZAKŁADOWEJ KONTROLI PRODUKCJI (System 2+)	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiające zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylające dyrektywę Rady 89/106/EWG (Dz. Urz. UE L 88 z 4.4.2011 z późn. zm.)

Numer decyzji Komisji	Wyrób(y)	System oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych	Zharmonizowane specyfikacje techniczne

Aktualna „Lista podwykonawców” jest dostępna na każde żądanie w akredytowanym podmiocie.

„Z”- Potwierdzono kompetencje jednostki certyfikującej do wykonywania badań w laboratoriach producenta*/laboratoriach zewnętrznych* (*- niepotrzebne skreślić).

Aktualna „Lista badań wykonywanych w laboratoriach producenta/laboratoriach zewnętrznych” jest dostępna na każde żądanie w akredytowanym podmiocie.

Uwaga: Jednostka certyfikująca spełnia wymagania określone w Rozporządzenia (UE) Nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. w powyższym zakresie.

Zakres akredytacji **laboratorium badawczego** dokonującego **oceny właściwości użytkowych wyrobu na podstawie badań** w systemie 3, formułuje się w odniesieniu do danego wyrobu budowlanego, oraz zharmonizowanych specyfikacji technicznych i jest przedstawiany jako odrębna część zakresu akredytacji do badań.

W części zakresu akredytacji dotyczącej badań wyróżnione są cechy/właściwości badanych wyrobów wykorzystywane w procesie **oceny właściwości użytkowych**. Wyróżnieniem jest zastosowanie oznaczenia „N” w trzeciej kolumnie tabeli, bezpośrednio przy identyfikacji dokumentu opisującego metodę badawczą.

W przypadku, gdy laboratorium w obszarze części badań **wymaganych dla oceny właściwości użytkowych wyrobu** korzysta z podwykonawstwa w części zakresu akredytacji opisującej kompetencje do notyfikacji zamieszczana jest informacja o podwykonawstwie.

W przypadku, gdy laboratorium część badań wykonuje w zakładach produkcyjnych z wykorzystaniem aparatury badawczej wewnętrznego laboratorium producenta lub w laboratorium zewnętrznym, z wykorzystaniem aparatury badawczej tego laboratorium, kompetencje laboratorium do wykonywania tych badań są potwierdzane w części zakresu akredytacji opisującej kompetencje do notyfikacji poprzez oznaczenie oceny w której wykorzystywane są wyniki tych badań symbolem „Z” w trzeciej kolumnie tabeli, bezpośrednio przy identyfikacji zharmonizowanej specyfikacji technicznej.

W przypadku, gdy laboratorium dokonuje oceny właściwości użytkowych wyrobu budowlanego na podstawie obliczeń, tabelarycznych wartości, lub opisowej dokumentacji wyrobu budowlanego kompetencje laboratorium do wykonywania tych czynności są potwierdzane w trzeciej kolumnie tabeli, w części zakresu akredytacji opisującej kompetencje do notyfikacji poprzez oznaczenie bezpośrednio przy identyfikacji zharmonizowanej specyfikacji technicznej odpowiedniego symbolu „O” – dla obliczeń, „T” – dla tabelarycznych wartości, „D” – dla opisowej dokumentacji wyrobu.

Rodzaj działalności:	Dokument odniesienia:
OCENA WŁAŚCIWOŚCI UŻYTKOWYCH NA PODSTAWIE BADAŃ, OBLICZEŃ, TABELARYCZNYCH WARTOŚCI LUB OPISOWEJ DOKUMENTACJI WYROBU BUDOWLANEGO (System 3)	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiające zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylające dyrektywę Rady 89/106/EWG (Dz. Urz. UE L 88 z 4.4.2011 z późn. zm.)

Numer decyzji Komisji	Wyrób(y)	Zharmonizowane specyfikacje techniczne

Aktualna „Lista podwykonawców” jest dostępna na każde żądanie w akredytowanym podmiocie.

„Z”- Potwierdzono kompetencje laboratorium do wykonywania badań w laboratoriach producenta*/ laboratoriach zewnętrznych* (*- niepotrzebne skreślić).

O*/ T* /D** – Potwierdzono kompetencje laboratorium do oceny właściwości użytkowych wyroby na podstawie obliczeń */ tabelarycznych wartości */ dokumentacji wyrobu budowlanego* (*- niepotrzebne skreślić).

Aktualna „Lista badań wykonywanych w laboratoriach producenta/laboratoriach zewnętrznych” jest dostępna na każde żądanie w akredytowanym podmiocie.

Laboratorium spełnia wymagania określone w Rozporządzeniu (UE) Nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. w zakresie prowadzonej działalności przewidzianej dla laboratorium badawczego (Załącznik V, pkt 2, ppkt. 3 Rozporządzenia (UE) Nr 305/2011) w powyższym zakresie.

Zakres akredytacji **laboratorium badawczego** realizującego zadania w zakresie określonym w Załączniku V pkt. 3 formułuje się w odniesieniu do zasadniczych charakterystyk oraz norm i/lub udokumentowanych procedur badawczych.

Rodzaj działalności:	Dokument odniesienia:
OCENA WŁAŚCIWOŚCI UŻYTKOWYCH	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiające zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylające dyrektywę Rady 89/106/EWG (Dz. Urz. UE L 88 z 4.4.2011 z późn. zm.)
Zasadnicza charakterystyka	Specyfikacja techniczna

Laboratorium spełnia wymagania określone w Rozporządzeniu (UE) Nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. w zakresie prowadzonej działalności przewidzianej dla laboratorium badawczego (Załącznik V, pkt 2, ppkt. 3 Rozporządzenia (UE) Nr 305/2011) w powyższym zakresie.

4 Postanowienia końcowe

Niniejsze wydanie dokumentu zastępuje dokument DAN-01 wyd. 1 z 18.03.2013 r. Dokument niniejszy został wprowadzony Komunikatem nr 158 z dnia 20.02.2015 r. i obowiązuje od dnia opublikowania.

5 Dokumenty związane

Dokumentami związanymi z niniejszym dokumentem są dokumenty wymienione w punkcie 2.1 oraz

EA-2/17 Dokument EA w sprawie akredytacji do celów notyfikacji

DA-01 Opis systemu akredytacji

DA-11 Akredytacja jednostek oceniających zgodność do celów notyfikacji

DACW-01 Akredytacja jednostek certyfikujących wyroby. Wymagania szczegółowe

DAB-07 Akredytacja laboratoriów badawczych. Wymagania szczegółowe

Polskie Normy oraz Przewodniki ISO/IEC dostępne są w Polskim Komitecie Normalizacyjnym (www.pkn.pl).

Dokumenty EA , IAF i ILAC w wersji oryginalnej dostępne są na stronach internetowych: EA: www.european-accreditation.org, ILAC: www.ilac.org. IAF: www.iaf.nu. Dokumenty PCA oraz tłumaczenia wybranych dokumentów EA, IAF i ILAC dostępne są na stronie internetowej PCA www.pca.gov.pl. Dostęp do tych dokumentów jest bezpłatny.

6 Załączniki

FAN-01 Załącznik do wniosku o akredytację jednostek biorących udział w procesie oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobów budowlanych w odniesieniu do Rozporządzenia nr 305/2011.